

ŠIBENSKI GLASNIK

List za vijesti, vojne naredbe i općinske naputke

Cijena Kuna 1.

Izlazi utorkom, četvrtkom i subotom

Lit. — 40

TEŠKI GUBICI NEPRIJATELJA U JUŽNOJ ITALIJI.

PLANSKI POKRETI NA ISTOČNOM RATIŠTU.

Iz glavnog stana Vodje Reicha, 19. rujna 1943.

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

U južnom odsjeku istočnog fronta vlastita pokretanja se izvađa planski. Jako nadirajući neprijatelj je bio odbijen. Na srednjem odsjeku fronta su u prostoru južno od Jelinje i južno od Bjelija u trajanju teške borbe u toku. Napadi jakih neprijateljskih snaga bili su uništeni. Na ostalim odsjecima istočnog fronta nije bilo nikakvih borbi od značaja osim živahne borbene djelatnosti na kubanskom mostobranu i jakih ali bezuspješnih sovjetskih napada južno od ladoškog jezera. Teške borbe u prostoru od Salerna koje traju, već dva tjedna nisu donijele britansko-sjeveroameričkim iskrcajnim četama očekivanog operativnog uspjeha. Nije im uspjelo otisnuti one u južnoj Italiji nalazeće njemačke divizije. Protiv brojno mnogo premoćnijih snaga priječili su naše čete svako proširenje neprijateljskog iskrcajnog prostora. U protivnapadu bio je neprijatelj, usprkos jake vatre brodskih topova stisnut na uski obalski pojas i pri tome pretrpio teških gubitaka. Ovim se je uspjelo one iz Kalabrije i Apulije povučene čete, poslije potpunog uništenja svih važnijih postrojenja ujediniti sa divizijama u prostoru od Salerna. Onaj na Badoljovom izdajstvu izgrađen britansko-američki operacijski plan ovim je potpuno neuspjelo. Energično njemačko vodstvo i primjerno držanje četa omogućili su ovaj veliki obrambeni uspjeh usprkos jake neprijateljske premoći na zračnim i pomorskim borbenim snagama izdržavši juriš 8 pješadijskih i 2 oklopnih divizija. Prema dosadanjim još nepotpunim vijestima izgubio je neprijatelj preko 10.000 mrtvih i ranjenih te 4429 zarobljenika 153 oklopnih kola, 54 topa, 62 bacača granata i raketa, kao i brojno lako i teško pješadijsko oružje i mnogo drugog ratnog oruđa bilo je uništeno ili zaplijenjeno. U borbi sa neprijateljskim iskrcajnim brodovima, bili su potopljeni od strane zrakoplovstva i ratne mornarice u vremenu od

8-17 rujna, 3 krstarice, 2 razarača, 1 torpedni čamac, 15 čamaca za iskrcavanje i 9 transportnih brodova sa 58000 Brt. Dalje su bila tako teško oštećena da se može računati na njihov gubitak, još dvije krstarice, 3 razarača, 1 čamac za iskrcavanje 1 veliki tank i 7 transportnih brodova sa oko 35000 Brt. Pored nekoliko daljnih ratnih brodova bili su oštećeni od pogodaka bombi 125 transportnih brodova i brodova cisterna sa oko 600.000 Brt., 9 čamaca za iskrcavanje i 1 stražarski brod. Također tokom jučerašnjeg dana vodili su se, u prostoru od Salerna i južno od ovog, ogorčene borbe. Poslije spajanja svih u južnoj Italiji nalazećih njemačkih odreda naše su se čete planski odvojile od neprijatelja i na taj način stekli

kraću liniju otporu. Jedna njemačka podmornica potopila je u zaljevu od Salerna jedan engleski razarač tipa Jervi i jako oštetila pogodkom torpeda jedan veliki brod cisterna. Odredi zrakoplovstva jako su oštetili pogodcima bombi 1 razarač i mnoštvo neprijateljskih brodova. Nad područjem borbi bilo je oboreno 11 zrakoplova. - Njemački zrakoplovi za daljinu oboriše na dalekoj pučini Atlantika jedan četveromotorni bombarder i jednu veliku teretnu zračnu jedrilicu koja se nalazila u pratnji jednog četveromotornog zrakoplova.

Nekoliko neprijateljskih zrakoplova za ometanje baciše bez ikakvog plana tokom prošle noći na područje Reicha nekoliko bombi koje prouzrokovalaše neznatne štete.

Kratke vijesti iz svijeta

Njemačka:

Sa istočnog fronta se javlja slijedeće: U južnom odsjeku istočnog fronta bili su odbiveni sovjetski napadi. Na kubanskom mostobranu samo mjestna borbena djelatnost. Na azovskom moru je još u trajanju jaki sovjetski pritisak. Protunapadi od nas su u toku koji su potpomognuti njemačkim zrakoplovstvom i koji uništavaju mnogo neprijateljskih odreda. Sjeverno od Harkova bili su neprijateljski napadi krvavo odbijeni i sovjetima je zadano mnogo gubitaka u ljudstvu i materijalu. Na sjevernom odsjeku istočnog bojišta, južno od Stereja Ruska zbog teških gubitaka neprijatelj nije nastavio svojim napadima. U prostoru Lenjingrada bila je zabilježena jaka artiljerijska djelatnost koja je bila usmjerena na važna vojnička postrojenja. U Italiji naše operacije se vrše planski Neprijateljskim iskrcajnim četama u prostoru od Salerna nije uspjelo ometati njemački operacijski plan.

Japan:

(Pacifik - istočna Azija)

Japansko zrakoplovstvo uništilo je kod Georgia na Novoj Gvineji četiri municijska voza.

Na otoku Timoc vlada mir i

red. Odnosi između japanskih okupacijskih oružanih snaga i portugalskog pučanstva ovog otoka su veoma dobri.

Tokio:

Jedan japanski list javlja da je oslobođenje Ducea jedan važan historijski događaj koji je pojačao dosadašnje prijateljske odnose dvaju velikih državnika.

Turska:

Carigrad:

Jedan carigradski list javlja da je broj useljenih židova u Palestinu prešao broj 750.000. Ovo useljenje je bilo znatno olakšano uslijed pomoći koju su pri ovome Židovi primili od vladodržaca Sjeveroameričkih država koji ovim ponovo vidno zapostavljaju interese Arabljana.

Gradani i seljaci!

Pred šest dana zaposješe njemačke oružane sile Dalmaciju pa i sam grad Šibenik. U gradu kao i posvuda gdje se nalaze njemački vojnici, zaveden je ponovo mir i red, gospodarstvo se ponovno budi i ono će uskoro moći ponovo pružiti svakom rađišnom čovjeku njegovu nagradu i mogućnost opstanka.

Dalmatinci!

Nesavjesni huškači koji žele Vašu propast, hranili su Vas lažima da će Vas Njemci ugnjetavati i ugrožavati Vaš život.

Vi građani, koji ste doživjeli ulazak Njemačkih četa, Vi danas najbolje znate, da je njemački vojnik došao kao Vaš prijatelj. Vaša braća i prijatelji, koji iz straha izbjegoše na otoke i u planine, mogu se povratiti. Kao odgovorni zapovjednik Šibenika dajem svečano obećanje.

Svatko tko se do 10 oktobra svojevrijedno povraća k svome poslu i prijavi kod Mjesnog Zapovjedništva u Šibeniku, biće lišen kaznenih postupaka i može nesmetano živjeti kao slobodni građanin hrvatske države. Pri ovome će se ravnopravno postupati obzirom na pripadnost vjeri i narodnosti pojedinca. Tko se pak do ovoga roka ne bude povratio biće ubrojen u naše neprijatelje za koje neće postojati milosti i kojih je sudbina jedino smrt.

Dalmatinci!

Pomognite svi da se Vašoj domovini povraća mir, pozovite natrag one koji su zavedeni i dajte radu njegovo pravo!

Napred za novu i sretnu Evropu!

Napred za konačni mir!

Napred za lijepu Dalmaciju!

Šibenik, 17. IX. 1943.

Njemački Zapovjednik

Mjesno Zapovjedništvo — Šibenik
Traži se

Dobrovoljno pomoćno osoblje

za unutrašnju službu Njemačkih Oružanih snaga. Pored odijevanja i konačišta dobivaju ovi dobrovoljci dnevnu opskrbu i više još 20 kuna na dan.

Prijave prima Redarstvo.

Šibenik, 17-IX 1943.

Njemački Zapovjednik

Novčarstvo:

Ponovo se stavlja do znanja da je platežno sredstvo hrvatske kune kurs izmjene kune u odnosno prema talijanskoj liri:

1 Lira = 2,50 kuna

Pored kune ostaje u prometu i talijanska lira do daljnjeg naređenja.

Ustručavanje primanja hrvatske kune smatraće se sabotazom i biće kažnjavano.

Na uvažanje građanstvu!

Današnji općinski odbor preuzeo je svoju dužnost pred 8 dana u najtežim prilikama u kojima se jedan grad uopće mogao da nađe. Svi članovi odbora prihvatili su se sa velikom požrtvovnošću i puni samozataje da srede najzamršenije prilike u gradu i pomognu građanstvu. Trebalo je velike građanske srčanosti da se ljudi prihvate jednog tako teškog, a i nezahvalnog posla, ali je svima u ovim najtežim trenucima lebdila pred očima samo dobrobit širokih narodnih slojeva.

Evo tih zadataka u krupnim potezima.

Priopćenje Dalmacije N. D. H.

Priopćenjem Dalmacije N. D. H. trebalo je preuzeti od bivše talijanske vlasti sve urede i ustanove. Postavili smo u sve te urede i ustanove povjerenike, koji su preuzeli imovinu i djelatnost svih tih zavoda, uspostavili svuda hrvatski jezik kao uredovni odstranili iz ureda mnogo toga, što je kočilo rad i bilo protunarodno. Trebalo je povratiti u službu sve one naše činovnike i namještenike koji su bili iz službe protjerani jer se nijesu dali na nikakovi protunarodni rad. A toga je bilo mnogo. Trebali smo da preuzmemo brigu za toliku našu sirotinju koja je stradala pod tuđom okupatorskom silom. Ta strana sila pokupila je iz ureda i ustanova sav novac, u tvornicama čak rastavila strojeve i mnoge te sastavne djelove otpremila u Italiju.

Posredovanjem Njemačkog Vojnog Zapovjedništva koje nas je u svim ovim teškim zadacima prijateljski podupiralo, uspjeli smo, da u najkraćem roku dovedemo sve to u neku kolotečinu i da omogućimo makar kakvo djelovanje svim uredima i ustanovama.

Zamislite samo našu zadaću pri preuzimanju ureda bez da smo u blagajnama našli jedne jedincate pare! Istim posredovanjem Njemačkog Vojnog Zapovjedništva zaplijenjene su neke svote novaca koje su bile spremnjene da se ponesu u Italiju. Na taj način Općina je došla do izvjesne svote za prvi početak ali su naše potrebe upravo u ovim prvim teškim danima sredjivanja deseterostruke od onoga što nam je dato na raspoloženje. Nijesu samo brige za isplatu činovoika i radnika, kojima naročito ustanove duguju veće svote, nego se sve obraća na Općinu da pomogne, jer je sve potrebno pomoći. Po planu Njemačkog Vojnog Zapovjedništva uspostaviti će se ponovno rad u dvim tvornicama koje su davale radništvu zarade i to u tvornici „La Dalmatienne“ i „Aluminium“ d. d.

Ishrana i pomoć sirotinji.

Općina mora da se pobrine za ishranu grada, našli smo u aprovizaciji samo male količine hrane i ako nam ne stigne pomoć, nastupiti će teška kriza prehrane pučanstva. Uz svu štednju, imati ćemo samo do 15 oktobra, dok sa zalihama šećera i maslinovog ulja stojimo bolje. U Zadru ima 5 vagona riže i tjestenine koji su svojedobno bili određeni za Šibenik i čim se saobraćaj uspostavi, nastojati ćemo da se ova zaliha dopremi u Šibenik — u koliko bude još uvijek na naše raspoloženje. Na Rijeci ima Šibenik jednu zaliha od 15 vagona brašna i ako nam uspije da kroz ovaj mjesec tu zaliha dobijemo, biti ćemo opet za izvjesno vrijeme opskrbljeni.

Čim se uspostavi saobraćaj, početi će nekolicina od Prehrambenog odbora u Zagreb i zatražiti će hitnu pomoć za grad i pučanstvo općine, te cijelog ovog kraja. No sve su to pitanja vremena i budućnosti, ali za ovo najteže doba treba da svi oni koji imaju, pomognu svojoj okolini, da u ovim najkritičnijim vremenima dadu sirotinji što mogu da otkinu od svojih zaliha i da pokažu ono pravo dobro Šibensko srce i kršćansku ljubav prema bližnjemu. Naročito apeliramo na trgovce i preprodavaoce, robe, da bez razloga ne dižu cijene, da ne sakrivaju ono što imaju, jer ako u povišici cijena nastupi vratolomnost kako će građanstvo smoci novaca da se opskrbi sa najpotrebnijim živežnim namirnicama? Nek svako misli na svoje dužnosti u ovim prilikama pa će nam biti svima lakše, jer naš rad ne može imati uspjeha ako nas oni ne podupiru.

Razni općinski odbori

Za lakše odvijanje svih tih poslova imenovani su razni opć. odbori od kojih je najvažniji Prehrambeni odbor, jer je sada ishrana na prvom mjestu. U te odbore postavljeni su ljudi iz raznih zvanja, a da mogu najuspješnije djelovati. Financijski odbor imaće zadaću, vijećati o sredstvima koje trebamo, da se stavi općini na raspolaganje primjerena svota s kojom će moći podmiriti sve izdatke. Na općinski odbor pala je skrb ne samo potreba građanstva u užem smislu, već da namakne sredstva za isplatu činovnika i radnika, te umirovljenika, a bez pomoći Vlade Nezavisne Hrvatske Države nije apsolutno moguće da se ijedna od tih potreba pokrije. Ta hitna pomoć je već zatražena i čim stigne novac, moći će se pristupi uredjenju ne samo tekućih pokriva, nego i izvanrednih,

koji su prouzrokovani izvanrednim potrebama.

Kraj svih ovih zadataka koje ima Općina, a u prvom redu općinski Načelnik, moli se građanstvo da ne dolazi na Općinu za sitnice i za pitanja koja se mogu neko vrijeme odgoditi. Naročito se moli građanstvo, da se za lične stvari obrati direktno dotičnom općinskom odjeljenju kamo njegov predmet spada, jer na stotine stranaka dnevno, a od toga veći dio čisto ličnih pitanja, nije moguće u par minuta pravedno ocjeniti, a kamo li riješiti.

Jednom riječju preporuča se građanstvu malko strpljenja i uvidjivosti, a nadasve ljubavi prema svom gradu i domoljublje u ovim najtežim prilikama.

50 Godišnjica misništva preuzv. Dr. J. MILETE

Naš preuzv. biskup navršuje na 24 o. mj. PEDESET GODINA misništva jer je On prvu svoju Nekrvnu Žrtvu Bogu prikazao dne 24 rujna 1893 u bazilici Sv. XII Apostola u Rimu.

SVOJ ZLATNI MISNIČKI JUBILEJ naš će preuzv. biskup proslaviti u nedjelju 26 o. mj. kada grad Šibenik svetkuje blagdan sv. Mihovila Arhangjela, zaštitnika ovoga grada od njegovih početaka.

U stolnoj bazilici On će pontifikalnom službom Božjom uzdignuti svoju vruću i punu zahvalu Svevišnjemu na svemu što mu je On, u svojoj neizmernoj dobroti, udijelio tokom pedeset godina svećeničkog života i rada.

Sadanje bolne prilike ne dozvoljavaju da Zlatomisnički Jubilej našega dobrog biskupa proslavimo na način i radošću kako bi zaslužio i bilo vrijedno i dostojno. — Nije potrebno ovdje istaknuti njegov apostolski rad kroz dvadeset i jednu godinu u šibenskoj biskupiji i apostolskoj administraciji kao što ni njegovu očinsku ljubav prema svojim vjernicima ni njegovo pripravno zauzimanje za svako dobro grada Šibenika, jer je to svakomu poznato.

Sve ovo potiče koli svećenstvo toli pučanstvo ovoga grada da u ovoj svećanoj prigodi dadu izraza svojoj ljubavi, štovanju i harnosti prema svom požrtvovnom i revnom pastiru.

Sjedinjeni duhom oko svoga preuzvišenog Jubilarca, u nedjelju 26 o. mj. proslaviće i svećenici i vjernici Njegovu ZLATNU MISU u toploj i poniznoj molitvi Bogu da se smiluje i skрати sadanje teške kušnje te što prije našem mučeničkom narodu kao što i čitavom iskrvavljenom i izmučenom čovječanstvu osvanu bolji dani i sretniji dani te se očinsko srce našega pastira ujedno sa svojim narodom obrađuje te uzmgone i dalje kao i dosada

revno i u punoj snazi raditi za dobro povjerenog mu stada i za svetu Crkvu Božju.

Pozivlju se građani da prisustvuju u nedjelju dne 26 o. mj. u 10 - 12 sati ZLATNOJ MISi našeg preuzv. Biskupa da ujedno s Njim zahvalimo Bogu i isprosimo Njemu obilje milosti. - Odbor.

Legitimacije za polje

Na temelju naređenja Njemačke Vojne Komande, svi težaci, koji odlaze na rad u svoja polja udaljena preko 5 (pet) kilometara od grada, moraju svoje iskaznice (legitimacije) providjeti pored općinskog još i žigom Njemačkog Vojnog Zapovjedništva u zgradi bivšeg Kotarskog Poglavarstva na I. katu.

Sa ovako žigosanom legitimacijom moći će svi težaci da obavljaju svoje poljske poslove redovito i bez smetnja.

Upotreba hrvatskog jezika u privatnom poslovanju

Na temelju ovlaštenja datih mi od Povjerenika Poglavnika N. D. H. odredjujem da se u poslovanju privatnih radnja i ustanova na području šibenske općine odmah uspostavi hrvatski jezik, te da se na narodnom jeziku istaknu sve oznake i nazivi.

NAPUTCI

Građanstvu radi znanja i ravnjanja:

1) Prema naredbi Njemačkog Vojnog Zapovjedništva, svi radio aparati moraju se prijaviti Vojnoj Komandi (zgrada činovničke zadruge). Da se isključi mogućnost primanja na kratkim valovima, radio-aparati na kratke valove bit će preudešeni po jednom stručnjaku. Tako preudešeni radio-aparati mogu se dalje zadržavati.

2) Vojna Komandatura dozvoljava slobodni dolazak ladja iz okolice Šibenika, samo se vlasnici ladja moraju pri dolasku prijaviti Komandaturi radi dobivanja potvrde. Isto je tako, uz redovitu prijavu, dozvoljen slobodan lov ribarskim barkama u nutarnjoj luci.

3) Slobodan je prevoz hrane bilo za vlastitu porabu bilo za trgovinu iz sjeverne Dalmacije u grad ili u druga mjesta ovdašnjeg područja, ali se upozorava na umjerenost cijena uz isključenje svake nesavjesne špekulacije. Dozvole za nabavku hrane izdaje Komandatura.

4) Osobne Iskaznice (Legitimacije) imadu se providjeti novim općinskim žigom. Stoga se pozivlju svi posjednici Iskaznica da iste podnesu na žigovanje općinskom uredu za iskaznice (soba br. 14). Žigovanje će se vršiti počam od dana 17 tek. mj.

Tisak PUČKE TISKARE. - Šibenik